

Ifølge § 22 er det forment at bortleje nogen Del af Husmandslodderne eller at opføre Lejehuse paa disse, hvad formentlig er selvfølgerligt. Derimod kunde muligvis noget tale for at give Ejeren i alt Fald en begrænset Ret til at bortleje hele Lodden, naar det stete til en Person, som selv var berettiget til at faa en saadan Lod til Købs, idet der kan gives Forhold, hvorunder en Ejer ønsker at forandre Opholdssted, og hvor det vilde være ubilligt af denne Grund at fordrø af ham, at han uførtøvet skulde sælge sin Ejendom; — muligt vilde det ogsaa kunne have Bæmskeligbed for ham altid straks at faa den solgt. Man har imidlertid ment af Hensyn til de Misbrug, som sikkert vilde kunne følge heraf, ikke at burde give Ejeren en almindelig Udgang til Bortleje, idet man gaar ud fra, at Kreditforeningen altid i saadanne særlige Tilfælde som det fornævnte vil kunne have Myndighed til at approbere en ganske midlertidig Ordning, der muligvis vil være lige saa meget i dens og Statskassens som i Ejerens Interesse.

I § 23 er det foreskrevet, at Kreditforeningen skal lade optage Syn over de paaagældende Ejendomme mindst hvert 3dje Aar.

Denne Bestemmelse er i Overensstemmelse med, hvad der ifølge Statutterne for Østifternes Husmands-Kreditforening (§ 64) gælder for de under denne Forening hørende Ejendomme; ifølge Statutterne for den tilsvarende jydste Kreditforening er Fristen for Synenes Foretagelse fastsat til 5 Aar.

Paa Grund af den særlige Kontrol, der udrøves her, har man valgt i Planen at foreslaa den kortere Frist.

I § 26 er der truffet Bestemmelse angaaende Husmandsloddernes Udstyking, Sammenlægning med anden Jord og Magelæg. Man har ment ikke helt at burde affære Udgangen til ved Udstyking, Sammenlægning og Magelæg at gøre Forandring i Husmandsloddernes Størrelse og Bestaafenhed, men man har foreslaaet Tilladelsen hertil gjort afhængig af Landbrugsministeriets særlige Samtykke.

Sammenlægning udover det i § 5 1ste Punktum fastsatte Maksimum for Loddernes Størrelse bør formentlig overhovedet ikke ste; derimod har man ment, at Omstændighederne undertiden kunne tale for at tillade, at Huslodderne ved Udstyking gaa ned under det i ovennævnte § 5 fastsatte Minimum; i saa Fald bør dog samtidigt med Udstykingen hele Gælden til Stat og Kreditforening tilbagebetales.

Som omtalt i Bemærkningerne til § 2, har man nærmest tænkt sig, at de i Planens § 2 omhandlede Kommissioner kun skulle være i Virksomhed i de 5 Aar, i hvilke Planens Bestemmelser om Oprettelsen af ny Huslodder komme til Anvendelse. Hvis Kommissionernes Bestaafn imidlertid indskrænktes til de ommeldte 5 Aar, opstaar der Spørgsmaal om, hvem der skal afgøre, om den, til hvem Ejeren af en af de i Henhold til Planens Bestemmelse oprettede Huslodder ønsker at overdrage Huslodden i levende Live, opfylder de i § 26 opstillede Betingelser. De samme Spørgsmaal komme i øvrigt ogsaa frem ved §§ 27 og 28. Man har imidlertid ikke anset det for nødvendigt af Hensyn hertil at lade Kommissionerne bestaa efter Udløbet af de 5 Aar, idet man mener, at Afgørelsen af de ommeldte Spørgsmaal, der komme frem ved Anvendelsen af Reglerne i Planens §§ 26, 27 og 28, kan henlægges til Kreditforeningernes Bestyrelse med Regres til vedkommende Ministerium.

Til § 27.

Til Forstaafelsen af Indholdet af denne Paragraf skal der her erindres om, at ifølge Fd. 13de Maj 1769 § 5, Fd. 22de November 1837, Fd. 21de Maj 1845 § 26 og Pl. 17de Marts 1847 kan Ejeren af en Selvejergaard paa over 1 Td. Hartkorn i Forening med sin Hustru enten bestemme, at en af deres Livsarvinger skal have Gaarden med Tilbehør — ikke blot Kreaturbesætning eller Inventarium, men ogsaa Indbo og Udbo af alt Slags — mod at udrede et vilkaarligt fastsat Bederlag til Boet. I Forbindelse hermed kan der derhos træffes Bestemmelse om, at den efterlevende Egtefælle, hvis han eller hun ønsker det, skal kunne beholde Gaarden mod til Boet at udrede et Bederlag, der mindst svarer til det, Gaardarvingen skulde udrede, og mod at vedkommende Egtefælle, hvis den senere ønsker at afhænde Gaarden, først skal tilbyde den til den indsatte Arving for det i Testamentet satte Bederlag. Eller ogsaa kan Ejeren bestemme, at Livsarvingerne skulle forbigaaes, saaledes at Gaarden tilfalder den længstlevende Egtefælle, mod at denne til den først afdødes Arvinger udreder et Bederlag, der svarer til $\frac{1}{3}$ af Gaardens sande Værdi. I begge disse Tilfælde indtræder der ogsaa visse Modifikationer i Selvejerbondens Dispositionsret over hans øvrige Formue. Ogsaa i Henseende til Testationsformen er der i Fd. af 1769 og Fd. af 1837 indrømmet Selvejerbønder